

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool De Kastanje te PROVEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 20834

Instelling Vrije Basisschool De Kastanje

Directeur Marleen RECOUR

Adres Alexisplein 15 - 8972 PROVEN

Telefoon 057-30.05.33

Fax 057-30.05.33

E-mail vbsproven@kbrp.be

Website www.vbsproven.kbrp.be

Bestuur van de instelling VZW Katholieke Basisscholen Regio Poperinge

Adres Bruggestraat 14 - 8970 POPERINGE

Scholengemeenschap vzw Kath.Basisscholen regio Poperinge

Adres Bruggestraat 14 - 8970 POPERINGE

CLB Vrij CLB Poperinge

Adres Rekhof 22 - 8970 POPERINGE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 28-01-2013, 29-01-2013, 30-01-2013

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 30-01-2013

Datum bespreking verslag met de instelling 22-02-2013

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Geert Alleman

Teamleden Katrien De Roo

Deskundige(n) behorend tot de nihil

administratie

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: leergebied wiskundige initiatie en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Begeleiding.....	15
4.1.1 Leerbegeleiding	15
4.2 Evaluatie.....	16
4.2.1 Evaluatiepraktijk	16
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	20
6.1 Wat doet de school goed?.....	20
6.2 Wat kan de school verbeteren?	20
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	20
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	22
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	22
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	22
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool 'De Kastanje' heeft vestigingsplaatsen te Proven en te Krombeke, elk met een uitgesproken landelijk karakter. Beide vestigingen hebben zowel kleuter- als lager onderwijs. De school behoort tot de scholengemeenschap 'Katholieke Basisscholen Regio Poperinge'. Het schoolbestuur en de schoolleiding zorgen door verschillende verbouwingen voor een opfrissing van de schoolinfrastructuur. Begin dit schooljaar kende de school een zorgcoördinatorenwissel. De kinderen zitten meestal in kleine groepen, maar door het dalend aantal leerlingen is het soms nodig om voor bepaalde leergebieden of activiteiten de kinderen samen te plaatsen. Tijdens deze doorlichting werden zowel in de kleuter- als de lagere afdeling de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie onderzocht. Daarnaast lag de focus op de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk.

In de kleuterafdeling voldoen de leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie. Voor beide leergebieden is het aanbod rijk genoeg om de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate na te streven. De onderzochte leergebieden komen geïntegreerd in de thema's aan bod. Er is voldoende aandacht voor alle leerplandomeinen. Alle leraren wenden doordachte activiteiten en voldoende materialen aan om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren. Toch kan de algemene gerichtheid op de leerplannen als richtinggevend referentiekaders nog doelbewuster. De leerplannen zijn nog te weinig de basis om binnen de thema's relevante doelen te kiezen en daar passende activiteiten bij te plannen. Op schoolniveau zijn er ook nog geen duidelijke afspraken om de volledigheid en het evenwicht van het aanbod te bewaken. Er is te weinig aandacht voor de doelgerichte opbouw van begrippen doorheen de kleuterafdeling. Het kleutervolgsysteem laat nog te weinig toe na te gaan welke van de vooropgestelde doelen worden nagestreefd.

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate. Het consequente gebruik van een onderwijsleerpakket staat garant voor een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod. De meeste leermiddelen zijn aanwezig maar werden nog niet afgetoetst aan de minimale materiële vereisten uit het leerplan. De evaluatiepraktijk is voldoende leerplangericht. De teamleden leveren de nodige inspanningen voor de eerstelijnszorg. Leerlingenresultaten op interne en externe wiskundetoetsen worden nog te weinig geanalyseerd om bijstellingen op klas- en schoolniveau te voorzien.

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Het lerarenteam heeft nog geen gezamenlijk gedragen visie op het leergebied. Het onderwijsaanbod is onvolledig en onevenwichtig waardoor er breuklijnen ontstaan in de opbouw doorheen de leerjaren. In sommige klassen worden thema's te eenzijdig ingevuld. Referentiekaders voor tijd en ruimte ontbreken of krijgen geen functionele invulling. De integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen binnen dit en andere leergebieden wordt weinig systematisch nagestreefd. Evaluaties worden onvoldoende op leerplandoelen en eindtermen afgestemd. Een diepgaand leertraject om de leraren het leerplan voldoende te leren kennen en toepassen is noodzakelijk.

De schoolvisie bepaalt voor de leerbegeleiding dat klasleraren instaan voor de eerstelijnszorg in hun klas. De meeste leraren vullen die verantwoordelijkheid goed in. Op vraag in de kleuterafdeling en tijdens het wekelijkse zorguurtje in de lagere afdeling ondersteunen de zorgcoördinator en de klasleraar individuele of groepjes kinderen met zorgnoden. Sommige kinderen worden op basis van een stappenplan voor langere termijn ondersteund. De school stelt zich daarvoor indien nodig open voor externe ondersteuners. De planmatigheid en de handelingsgerichtheid van al deze vormen van leerbegeleiding kunnen nog verhoogd worden. De continuïteit in de leerbegeleiding kan door coaching en ondersteuning van de nieuwe zorgcoördinator verzekerd te worden.

De evaluatiepraktijk is nog niet gebaseerd op een visie die aangeeft hoe teamleden breed en leerplangericht kunnen evalueren. In de kleuterafdeling gaat die praktijk nog te beperkt uit van vooropgestelde doelen. Zo komt het team nog niet tot beeldvorming over de evolutie van kleuters binnen de verschillende leergebieden. Op schoolniveau zijn er weinig afspraken en procedures om een gelijkgerichte evaluatie te ondersteunen. Onder meer hierdoor verschilt de kwaliteit van de evaluatiepraktijk in de lagere afdeling van leergebied tot leergebied. Bij lichamelijke opvoeding en waar toetsen uit een methode aangewend worden is die voldoende leerplangericht. Bij eigen toetsen of aangepaste toetsen is de evaluatie onvoldoende op de leerplandoelen afgestemd. Voor wereldoriëntatie, muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende eindtermen is van een brede evaluatiepraktijk nauwelijks sprake. Zowel in de kleuter- als de lagere afdeling vormen evaluatiegegevens nog niet voor alle leraren de basis voor gerichte leerbegeleiding. De evaluatiepraktijk leidt op klas- en schoolniveau te weinig tot effectieve bijstellingen in het onderwijsaanbod.

Een ervaren en dynamische directeur stuurt het schoolbeleid aan en geeft richting en begeleiding op onderwijskundig en organisatorisch vlak. Ondanks de opvolging door de directeur blijven sommige leraren te veel een eigen koers varen waardoor er voor bepaalde leergebieden en aspecten van de schoolwerking nog te weinig sprake is van een gezamenlijke doelgerichtheid. Daarnaast heeft elke vestiging een beleidsondersteuner die waardevolle praktisch-organisatorische taken vervult maar te beperkt een rol speelt in een gedeeld onderwijskundig leiderschap van de school. Er zijn ook nog te weinig werkgroepen die deeltaken opnemen in de ontwikkeling van een onderwijskundig beleid. Onderwijsvernieuwingen worden geïntroduceerd maar monden nog onvoldoende uit in grondige leerplanstudie en in een gezamenlijk traject om realisaties tot op de klasvloer te verzekeren. Nochtans zijn er in teamverband geregeld waardevolle overlegmomenten die ook onderwijskundige onderwerpen behandelen. Er zijn op schoolniveau nog maar weinig initiatieven om op gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken en te verbeteren. Ook de verderzetting van het gelijke onderwijskansen- en talenbeleid verdienen verdere aandacht.

Het inspectieteam rondt de doorlichting af met een gunstig advies in de kleuterafdeling. In de lagere afdeling wordt dit een gunstig advies beperkt in de tijd. De school moet in de lagere afdeling de eindtermen en leerplandoelen voor wereldoriëntatie volledig, evenwichtig en gradueel realiseren. De inspectie zal over drie jaar een opvolgingscontrole uitvoeren om na te gaan of het schoolteam dit vastgestelde tekort heeft weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. In de planningsdocumenten is er systematisch aandacht voor wiskundige initiatie. De thematische aanpak bevordert de samenhang met andere leergebieden. Er zijn voldoende leermiddelen. De evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding bieden kleuters voldoende ondersteuning bij de ontwikkeling van wiskundige competenties.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. De thematische werking toont een sterke samenhang tussen wereldoriëntatie en andere leergebieden. Er zijn voldoende leermiddelen.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: leergebied wiskundige initiatie en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Bij de planning van de thema's en de voorbereiding van de activiteiten hanteren de leraren consequent het neteigen referentiekader. Zij ordenen de activiteiten volgens de ervaringssituaties en stellen relevante ontwikkelingsaspecten voorop. Ze concretiseren deze ontwikkelingsaspecten in een specifieke fase uit de ontwikkelingslijn. Zij gebruiken recent een nieuwe digitale systematiek om onder meer voor de leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie passende leerplandoelen te zoeken bij de geselecteerde ontwikkelingsaspecten. Niet alle teamleden kunnen duidelijk aangeven wat het doel en de meerwaarde is van de selectie van leerplandoelen in de planningsdocumenten. Sommigen doen dit vooral vanuit verantwoordingsperspectief. Een aantal leraren selecteren in de digitale planning bij activiteiten een omvangrijk aantal ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen. Zij zijn nog niet in staat om met dit elektronisch instrument een relevante selectie te maken. De planning gaat eerder uit van activiteiten dan van vooropgestelde leerplandoelen. Dit leidt nog te weinig tot effectief doelgericht werken. Op afdelings- en klasniveau zijn er nog geen afspraken over de wijze waarop de volledigheid en het evenwicht van het aanbod op langere termijn worden bewaakt. Dit gebeurt veeleer naar eigen aanvoelen en weinig gestructureerd. De meeste teamleden ontwikkelden ook fiches waarbij voor allerlei terugkerende activiteiten, rituelen en voor activiteiten in de speelleerhoeken relevante ontwikkelingsaspecten worden geselecteerd. Niet alle teamleden selecteren daar al relevante leerplandoelen bij. De thematische werking zorgt voor voldoende samenhang tussen de verschillende leergebieden. De aanwending van de netspecifieke ontwikkelingslijn toont de aandacht voor een gradueel opgebouwd aanbod. Er is ook voldoende verticale samenhang in de aanwending van kalenders en andere tijds-kaders. De leraren stemmen de thema's inhoudelijk op elkaar af en werken in vestigingsplaats 2 door een meerjarenplanning met voldoende gevarieerde thema's. Sommige leraren vragen zich nog niet af of ze met de totaliteit van de

thema's voldoende oog hebben voor essentiële leerinhouden. In de leeftijdsgemengde klassen is er geregeld een gedifferentieerd aanbod dat aansluit bij het leeftijdsgebonden ontwikkelingsniveau van de kleuters. Het onderwijsaanbod is voldoende rijk om onder meer de ontwikkelings- en leerplandoelen voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie na te streven. Het is ook voldoende gericht op een brede en harmonische vorming.

In sommige klassen is er ruime aandacht voor het leren als een actief en constructief proces. Daar krijgen kinderen tijdens betekenisvolle activiteiten veel kansen om door exploreren en experimenteren aspecten van de werkelijkheid te ontdekken. De hoekenverrijking draagt hier ook toe bij. In andere klassen is er tijdens de activiteiten een sterke sturing door de leraar.

De kleuterafdeling hanteert geen gradueel opgebouwde begrippenlijst. Ook de opbouw van streefwoordschat gebeurt weinig planmatig. In de planningsdocumenten zijn begrippen en streefwoordschat heel beperkt of niet opgenomen. De leraren hebben maar beperkt zicht op de noodzakelijke begrippen uit de leerplannen wiskunde en wereldoriëntatie. De opbouw van het symboolbewustzijn gebeurt nog niet op een doordachte manier. In sommige klassen zijn pictografische voorstellingen niet afgestemd op het specifieke ontwikkelingsniveau van jongere of oudere kleuters of komen ze eerder beperkt voor. Er is geen toenemende abstrahering in deze voorstellingen merkbaar.

Materieel beheer
 Uitrusting
 Ontwikkelingsmaterialen

Als inspiratiebron om wiskundige en wereldoriënterende activiteiten binnen de aangebrachte thema's te stofferen, beschikken de leerkrachten over hedendaagse bronnenboeken. De kleuterafdeling beschikt over voldoende spelen en ontwikkelingsmateriaal. Sommige leraren gebruiken stappenplannen om de zelfstandigheid van kleuters te ondersteunen. Er zijn niet in alle klassen foto's, prenten of etiketpictogrammen die kinderen helpen om materialen en hoeken op te ruimen of gestructureerd te ordenen. De meeste leerkrachten leveren waardevolle inspanningen om via hoekenverrijking het lopende thema duidelijk te maken in de klas.

Evaluatie
 Evaluatiepraktijk
 Evenwichtig / representatief
 Kindvolgsysteem
 Gericht op bijsturing

Leraren noteren regelmatig observatiegegevens over hun kleuters. Er zijn op schoolniveau geen afspraken waarover zij gericht kunnen observeren of hoe ze deze observaties dienen te structureren.

De school ontwikkelde een eigen kindvolgsysteem. Dit volgsysteem hanteert een ander ordeningskader dan het gebruikte referentiekader en laat niet toe om na te gaan welke van de vooropgestelde ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen worden bereikt. Het kindvolgsysteem wordt ondersteund met afspraken over de momenten van gerichte observatie maar mist normering, leeftijdsgebonden specificaties en volledigheid. Het geeft geen overzicht van de verschillende leergebieden en brengt de evolutie van de kleuters niet doeltreffend in kaart. Het kindvolgsysteem bevat aspecten van wiskundige initiatie en in beperkte mate van wereldoriëntatie. Voor beide onderdelen is het niet duidelijk welke criteria de selectie van de te observeren items hebben bepaald. Het volgsysteem is weinig functioneel en stuurt bij de meeste teamleden niet de hulpverlening aan bepaalde kinderen. De afname van genormeerde toetsen die aspecten van de wiskundige ontwikkeling in kaart brengen, compenseert dit in zekere mate. Op basis van evaluaties sturen de leraren het onderwijsaanbod en de onderwijspraktijk slechts beperkt doelgericht bij.

Begeleiding	De observaties, de genormeerde tests en het kindvolgsysteem zorgen in zekere mate voor een beeldvorming over de ontwikkeling van kleuters. Er zijn in sommige gevallen weinig gerichte observaties om problemen bij kleuters diepgaander te analyseren.
Leerbegeleiding	De ondersteuning door de zorgcoördinator gebeurt vraaggestuurd of na overleg.
Beeldvorming	Voor sommige kinderen richt ze zich ook op de wiskundige ontwikkeling en getuigt de begeleiding van een zekere planmatigheid. De leerbegeleiding door de klasleraren richt zich vooral op korte termijnproblematieken. In de praktijk resulteert dit in bijkomende begeleiding voor bepaalde kinderen tijdens keuzeactiviteiten of extra aandacht tijdens klassikale momenten. De kleinschaligheid van de groepen stimuleert een voldoende kwaliteitsvolle eerstelijnszorg. De school stelt zich open voor externe deskundigen.
Zorg	

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd. Er zijn voldoende leermiddelen. De evaluatiepraktijk is evenwichtig en representatief. De leerbegeleiding ondersteunt het bereiken van de eindtermen.

Curriculum	De leraren baseren zich op een uniform onderwijsleerpakket om de leerplandoelen te realiseren. Zij volgen de planning en de opbouw van dit pakket consequent op. De concordantielijst van het pakket is voor hen de basis om ervoor te zorgen dat het aanbod alle leerplandoelen bestrijkt. Alle domeinen van wiskunde komen vrij evenwichtig in het onderwijsaanbod voor. De leerstof is voldoende gradueel opgebouwd. Afspraken over de instructietaal bij bepaalde bewerkingen, over referentiematen voor meten en over kloklezen zorgen voor continuïteit in het onderwijsleerproces. Enkele referentiematen zijn niet eenduidig of exact en dus voor interpretatie vatbaar. Horizontale samenhang met andere leergebieden komt eerder occasioneel voor. Het werkelijkheidsgerichte karakter van het wiskundeonderwijs is in sommige klassen beperkt. Daar is er onvoldoende oog voor de integratie van betekenisvolle situaties vanuit de realiteit. De werkvormen zijn in sommige klassen voldoende gevarieerd en gericht op de opvatting dat leren een actief en constructief proces is, in andere klassen wordt het klassikaal-frontaal onderwijs zelden verlaten.
Onderwijsaanbod	
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	
Actief leren	
Materieel beheer	De lagere afdeling beschikt over de meeste leermiddelen om de leerplandoelen te bereiken. De minimale materiële vereisten die het leerplan noodzakelijk acht om de doelstellingen te realiseren werden nog niet afgetoetst aan de voorhanden zijnde materialen. Illustratief hiervoor is dat er in de meeste klassen geen digitale klok is. Het doelgerichte gebruik van referentiekaders, algoritmes en heuristieken aan de klaswanden is in sommige klassen zeer beperkt en steunt niet op schoolafspraken. De meeste leraren hanteren geen specifieke heuristiek om wiskundige problemen strategisch te leren oplossen. In sommige klasgroepen ondersteunt een algemeen stappenplan dit aanpakgedrag van leerlingen in enige mate. De computer wordt als leermiddel aangewend om wiskundige bewerkingen extra in te oefenen of om taken op maat van specifieke kinderen te voorzien.
Uitrusting	
Leermiddelen	

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Alle domeinen van het leergebied worden in voldoende mate geëvalueerd. De evaluatie gebeurt op basis van methodegebonden toetsen, een aanpassing van deze toetsen en met eigen toetsen. De meeste evaluaties zijn voldoende leerplangericht. Bij eigen toetsen heeft de attitude om deze evaluaties af te stemmen op de leerplandoelen nog groeikansen.

De voortgang van de leerlingen wordt ook met genormeerde tests nagegaan. De resultaten voldoen aan de verwachtingen voor de leeftijdsgroep en tonen een evenwichtige spreiding over de resultaatzones aan.

De bijsturing van het onderwijsaanbod en de didactiek op basis van de evaluaties is nog onvoldoende doelgericht. De analyse van methode- en genormeerde toetsen leidt meestal tot individuele zorginterventies, maar conclusies voor de optimalisering van het onderwijsleerproces op klasniveau, zijn nog zeldzaam. Ook verontrustende signalen op externe toetsen eind zesde leerjaar zetten nog onvoldoende aan tot grondige analyse en bijstellingen op school- en klasniveau.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De school heeft afspraken en procedures om een betrouwbaar beeld te krijgen van de leerprestaties en de voortgang van de leerlingen voor wiskunde. Kinderen die voor bepaalde aspecten uitvallen worden op het multidisciplinair overleg besproken.

De leraren maken gebruik van de differentiatiematerialen die in de onderwijsleermethode zijn voorzien, maken zelf extra oefenmaterialen aan of maken gebruik van remediëingsbundels aansluitend bij de genormeerde tests. In verschillende klassen krijgen kinderen met zorgnoden na de instructiefase begeleiding in kleine groepen of individueel. In sommige klassen krijgen leerlingen die meer aankunnen passende niveaudifferentiatie. De meeste leraren maken van de organisatievorm contractwerk gebruik om leerlingen passend bij te werken of om in remediëringstaken op maat te voorzien. Tijdens het wekelijks zorguurtje begeleidt de zorgcoördinator of soms de leerkracht dan leerlingen voor korte termijnproblematieken.

In sommige gevallen ondermijnen de geringe afspraken tussen zorg- en klasleraar de nodige planmatigheid van deze hulpverlening. Dan is het karakter van deze ondersteuning te momentaan. Beide leraren overleggen dan niet over een strategie die doelgericht de verschillende stappen aangeeft om een wiskundig hiaat weg te werken. Enkele kinderen krijgen op basis van een stappenplan extra begeleiding door de zorgleerkracht. De planmatige uitbouw van sommige acties wordt nog onvoldoende gekoppeld aan een vooropgesteld traject met oog voor tussentijdse evaluaties en een optimale wisselwerking tussen zorg- en klasleerkracht. Er zijn waardevolle vormen van curriculumdifferentiatie, vooral voor oudere kinderen die doorstromen naar het beroeps secundair onderwijs. Die leerlingen volgen op basis van een pakket een eigen leerlijn afgestemd op noodzakelijke basisvaardigheden. Het schoolteam staat open voor externe hulpverleners die bepaalde kinderen passende hulp aanbieden.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Het onderwijsaanbod is onvolledig, onevenwichtig en onvoldoende gradueel opgebouwd. In sommige klassen ontbreken noodzakelijke leermiddelen. De evaluatiepraktijk is onevenwichtig en niet representatief.

Curriculum	In beide vestigingen speelt het leerplan een beperkte rol in de uitbouw van het
Onderwijsaanbod	onderwijsaanbod wereldoriëntatie. De meeste leraren hebben nog een
Referentiekader	verouderde versie van het leerplan in hun bezit, aangevuld met kopieën van
Planning	recent vernieuwde leerplandoelstellingen. Het lerarenteam heeft nog geen
Evenwichtig en volledig	duidelijke en gezamenlijk gedragen visie op het leergebied.
Samenhang	In vestigingsplaats 1 baseren de leraren zich sinds begin dit schooljaar op een
Actief leren	onderwijsleerpakket om de leerplandoelen te realiseren. Zij volgen de planning en de opbouw van dit pakket consequent op. Dit pakket is voor hen de basis om te zorgen dat het aanbod alle leerplandoelen bestrijkt. Alle domeinen van wereldoriëntatie komen evenwichtig in deze methode voor. Toch zijn er opvallende breuklijnen in het aanbod onder andere doordat noodzakelijke referentiekaders voor de domeinen tijd en ruimte ontbreken of onvoldoende functioneel aangewend worden. Hierdoor ontbreekt de noodzakelijke verticale samenhang voor deze domeinen.
	In vestigingsplaats 2 werken de leraren voornamelijk eigen thema's uit of hanteren ze diverse bronnenmaterialen. Hun aanbod bestrijkt niet alle leerplandoelen en vertoont opvallende hiaten. Hierdoor is dit aanbod onevenwichtig en onvolledig. Bovendien stemmen zij het onderwijsaanbod onvoldoende af op de opbouw en de gradatie van het leerplan. Sommige thema's worden veelal eenzijdig ingevuld in plaats van uit meerdere bestaansdimensies zoals het leerplan voorschrijft. Ook hier ontbreken referentiekaders voor tijd en ruimte of worden ze onvoldoende dynamisch gebruikt.
	In beide vestigingen vertaalden leraren de leerplandoelenbewaking uit het verleden nog maar beperkt in relevante bijstellingen.
	Om de leerplandoelen gelinkt aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden na te streven, hanteren de teamleden in beide vestigingen een onderwijsleerpakket. Ondanks de waardevolle activiteiten uit deze methodiek werd de samenhang en de volledigheid ten opzichte van de eindtermen sociale vaardigheden nog niet onderzocht. Sommige leergebiedoverschrijdende eindtermen van ICT en leren leren worden in het onderwijsleerproces geïntegreerd, maar het team hanteert nog geen systematiek om de graduele opbouw en de volledigheid van deze eindtermen na te gaan. Occasioneel streven sommige leraren naar horizontale samenhang met andere leergebieden.
	Sommige leraren leveren inspanningen om de nabije en verdere omgeving te exploreren. Er zijn echter geen afspraken voor een graduele opbouw, daardoor gaan er veel kansen verloren. Het dorp, de gemeente, de provincie, ... worden onvoldoende verkend. Toch verhogen een aantal leeruitstappen, meerdaagse extramurosactiviteiten en experts in de klas de werkelijkheidsgerichtheid van de leerinhouden. Actualiteit komt aan bod, maar de duiding in tijd en ruimte is nog zeker geen gewoonte.
	De uitwerking van de lesonderwerpen geeft soms aanleiding tot gevarieerde didactische werk- en groeperingsvormen. Het schoolbeleid stimuleert de kansen tot leerlingeninitiatief. Toch hebben verschillende leraren nog weinig kennis van wat het leerplan voorschrijft om kinderen natuurverschijnselen te leren onderzoeken. Ook het domein 'techniek' krijgt nog niet overal de nodige aandacht.

Curriculum De onderwijstijd besteed aan wereldoriëntatie is in sommige klassen minimaal.
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

Materieel beheer De school beschikt doorgaans over voldoende leermiddelen om de
Uitrusting leerplandoelen te bereiken. Voor techniek zijn er op schoolniveau minder
Leermiddelen leermiddelen. Leraren dienen daar meestal zelf in te voorzien. In sommige
klassen ontbreken passende referentiekaders voor tijd en ruimte. In de meeste
klassen krijgen deze kaders te weinig invulling vanuit aangebrachte leerinhouden.
Door dit alles krijgen leerlingen te weinig kansen om historische en geografische
kenniselementen en inzichten te leren ordenen en relaties te leggen tussen
feiten, personages en gebeurtenissen uit het heden en verleden. Dit zijn
nochtans basisvoorwaarden om de eindtermen en leerplandoelstellingen voor de
domeinen tijd en ruimte te kunnen realiseren.

Evaluatie De leraren maken voornamelijk eigen toetsen voor de evaluatie van
Evaluatiepraktijk wereldoriëntatie. Deze zijn vooral gericht op kennis. Er is op schoolniveau nog
Evenwichtig / representatief onvoldoende nagedacht over bredere evaluatievormen die ook informatie
Gericht op bijsturing verschaffen over de ontwikkeling van inzichten, vaardigheden en attitudes bij de
leerlingen. De evaluatiepraktijk is daardoor nog weinig valide en betrouwbaar en
levert weinig informatie op om relevante bijsturingen in het onderwijsaanbod te
voorzien. Eén leerlingengroep neemt wel deel aan externe eindtoetsen voor
wereldoriëntatie. De school analyseert de resultaten daarvan al in beperkte mate
maar dit leidt nog niet tot relevante bijsturingen voor de aanpak van dit
leergebied.

Begeleiding In observaties, in het leerlingvolgsysteem en in leerlingendossiers zijn weinig tot
Leerbegeleiding geen gegevens te vinden over aspecten uit het leergebied wereldoriëntatie.
Beeldvorming De leerbegeleiding staat nog niet zo ver om differentiatie in te bouwen vanuit de
Zorg talenten, eigen vragen, interesses en mogelijkheden van leerlingen. Het
contractwerk bevat in sommige klassen wel opdrachten voor wereldoriëntatie
die kinderen de mogelijkheid bieden om zich verder in leerinhouden te
verdiepen. Door groepswork beogen de leraren geregeld sociale vaardigheden en
streven ze belangrijke attitudes na voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling.

Professionalisering Het schoolteam kreeg op een introductiemoment al informatie over de nieuwe
Deskundigheidsbevordering eindtermen en het vernieuwde leerplan. Dit gebeurde op
Nascholingen scholengemeenschapsniveau. Er zijn echter nog geen gerichte initiatieven om in
Interne expertise een implementatietraject voor deze vernieuwingen te voorzien.
Sommige leraren nemen te weinig initiatieven om hun expertise voor het
leergebied wereldoriëntatie te verhogen en zo de concrete uitwerking van het
leerplan te optimaliseren. Zij hebben ook nauwelijks kennis van de visie op
wereldoriëntatie uit het leerplan en van de uitgangspunten van de eindtermen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	neen
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	neen
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	neen
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	neen
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	neen
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

Het schoolbeleid geeft de basisprincipes op de leerbegeleiding vorm in een schooleigen visie. De klasleerkracht is daarin de hoofdverantwoordelijke voor de eerstelijnszorg. De meeste leraren nemen die verantwoordelijkheid ernstig op. Tijdens de schooldoorlichting wordt duidelijk dat enkele leraren niet volledig in deze visie meestappen. Zij houden nog te veel vast aan hoofdzakelijk klassikale activiteiten die weinig rekening houden met verschillen tussen leerlingen.

In de kleuterafdeling kan naast de eerstelijnszorg door de titularis vraaggestuurd een beroep gedaan worden op de zorgcoördinator. Soms gebeurt dit ook naar aanleiding van het multidisciplinair overleg. De kleuteronderwijzeressen begeleiden tijdens klassikale en/of keuzemomenten bepaalde kinderen intensiever hetzij individueel of in kleine groepjes.

In de lagere afdeling worden daar structureel de condities voor gecreëerd. Tijdens het wekelijkse zorguurtje werken de leraren samen met de zorgcoördinator met individuele leerlingen of met groepjes leerlingen met zorgnoden tijdens het contractwerk. In de lagere klassen getuigt de zorgmap van deze interventies. Niet alle klasleraren maken vooraf afspraken met de zorgcoördinator over de te bieden hulp. Er wordt nog weinig samen grondig nagedacht over de planmatigheid en de systematiek waarmee de ondersteuning best gebeurt. Uit documentenanalyse en gesprekken blijkt dat deze ondersteuning meestal focust op korte termijnproblematieken. De meeste leerlingen kunnen door dit 'kort op de bal spelen' weer aansluiten bij de klasgroep. Voor sommige kinderen is een aanpak op langere termijn nodig. Die wordt in deze zorginterventies nog zelden gepland. Waardevol is dat de zorgcoördinator ook kinderen met gedragsproblemen ondersteunt.

De andere lesdagen zorgt de klasleerkracht voor voldoende differentiatie vooral tijdens wiskunde- en taallessen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de differentiatiematerialen die de onderwijsleerpakketten voorzien, van allerlei extra oefenmaterialen, van ICT en gerichte remediërmaterialen. In sommige klassen zijn er vormen van verlengde instructie. In het contractwerk krijgen kinderen soms taken op maat. In sommige klassen is er zowel tempo- als niveaudifferentiatie. Soms zijn er uitdagende opdrachten voor kinderen die meer aankunnen. Voor enkele kinderen zijn er vormen van curriculumdifferentiatie. Het tijdstip en de organisatie van het zorguurtje is in sommige klassen weinig doordacht. Een aantal leraren beperkt remediëren ook te veel tot extra oefenbladen of remediërbundels invullen of huiswerk. Zij miskennen de waarde van andere instructiewijzen of de opdeling van leerinhouden in meer didactische tussenstappen.

Na afname van genormeerde tests maakte de zorgcoördinator vorig jaar grondige individuele analyses voor kinderen in de risicozones en voorzag zij de leraren die daar open voor stonden van passende remediërmaterialen. De nieuwe zorgcoördinator probeert de vroegere werking op alle vlakken verder te zetten. Om de continuïteit van de zorgwerking te verzekeren, krijgt zij momenteel nog te weinig begeleiding en coaching door meer ervaren teamleden of het schoolbeleid. Soms maken leraren foutenanalyses om problemen van leerlingen te kunnen specificeren. De kwaliteit ervan is wisselend. Waar de mogelijkheden die de onderwijsleermethode biedt worden aangewend, is die meestal hoger. Dan zijn er mogelijkheden tot gerichte remediëring.

De afname van genormeerde tests leidt ertoe dat bepaalde kinderen op het multidisciplinair overleg grondig besproken worden. Voor sommige kinderen wordt een stappenplan opgesteld. Dit bevat waardevolle interventies maar er wordt nog onvoldoende verduidelijkt wie welke deelstappen op welk tijdstip uitvoert. Hierdoor is een goede wisselwerking tussen de didactische aanpak van klasleraren, de zorgcoördinator en eventuele externen niet steeds verzekerd.

Het digitale leerlingendossier geeft een overzicht van de resultaten van genormeerde toetsen, de schoolse resultaten en informatie over andere persoonlijkheidscomponenten van het kind. Niet alle leraren gaan even functioneel met deze aangeboden informatie om.

Sommige kinderen met specifieke problematieken worden door compenserende en/of dispenserende maatregelen ondersteund. Illustratief hiervoor is onder meer het gebruik van lees- en spellingssoftware voor kinderen met lees-, schrijf- en spellingsmoeilijkheden.

Het schoolteam maakt gebruik van de deskundigheid van diverse externe partners, onder meer het centrum voor leerlingenbegeleiding, de begeleiding voor geïntegreerd onderwijs en diverse andere hulpverleners of instanties.

Het schoolteam heeft nog maar een beperkt beeld van de doeltreffendheid van haar leerbegeleiding op de lange termijnevoluitie van ontwikkelings- en leerachterstanden bij de kinderen.

De zorgcoördinator volgt specifieke nascholingen om zich in haar ambt te bekwamen. Zij maakt ook deel uit van een zorgwerkgroep op scholengemeenschapsniveau.

Op beleidsniveau kende de leerbegeleiding de laatste jaren de nodige ontwikkeling. Op uitvoeringsniveau staan sommige leraren nog aan het begin van een groeiproces terwijl anderen een adequate basiszorg al meer en meer in hun didactische aanpak integreren.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

In het schoolwerkplan geeft het schoolbeleid de visie op evalueren weer. Deze tekst is gebaseerd op de visie van de eigen koepel. De concrete evaluatiepraktijk wijst uit dat weinig leraren op de hoogte zijn van deze visie en de principes ervan nog niet toepassen. De meeste teamleden hebben ook nog te beperkt aandacht voor de visie op evalueren die in de leerplannen terug te vinden is.

In de kleuterafdeling is er nog geen globale visie op de evaluatie van de ontwikkelingsaspecten op langere termijn. Kleuterobservaties zijn nog maar weinig congruent met de vooropgestelde ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen. Ze geven nog geen beeld van de evolutie binnen de verschillende leergebieden.

De kwaliteit van de evaluatiepraktijk verschilt in de lagere afdeling van leergebied tot leergebied. Op schoolniveau zijn er in beperkte mate afspraken en procedures over de evaluatie.

Voor wiskunde en Nederlands evalueren de leraren de leerplandomeinen meestal met methodegebonden of eigen toetsen of een combinatie van beide. Bij aanpassingen of eigen toetsen wordt niet steeds nagegaan of de evaluaties nog voldoende op de leerplandoelen zijn afgestemd. De tussentijdse rapporten weerspiegelen een te grote aandacht voor spelling en bieden weinig informatie over andere domeinen van Nederlands.

Voor wereldoriëntatie en muzische vorming zijn er nog maar weinig brede evaluatievormen die informatie bieden over alle leerdomeinen of over de verwerving van inzichten, vaardigheden en attitudes. Veel toetsen wereldoriëntatie beperken zich tot kennisreproductie. De rapportering over muzische vorming geeft geen afdoend beeld van de evolutie binnen de muzische vaardigheden van het kind.

Voor Frans is de evaluatiepraktijk in evolutie. Sommige toetsen leggen nog de klemtoon op woordenschatverwerving, foutloos schrijven, vertalen en de opbouw van grammaticale kennis. Andere toetsen tonen meer overeenkomsten met de uitgangspunten van de nieuwe eindtermen en het nieuwe leerplan. De evaluatiepraktijk richt zich globaal meer op mondelinge communicatievaardigheden. Niet alle leraren zijn op de hoogte van de mogelijkheid tot schrijftaken op kopiërend en beschrijvend niveau. Naast spreken dient de evaluatie ook te focussen op het domein mondelinge interactie.

De evaluaties lichamelijke opvoeding geven informatie over de bewegingsthema's uit het leerplan. Ze zijn een voorbeeld van een brede evaluatiepraktijk die in bewegingsrapportjes vertaald wordt. Het rapport weerspiegelt de te grote aandacht en tijdsinvestering van de school voor zwemmen. De gymleerkracht in de kleuterafdeling levert waardevolle observaties en evaluaties over de motorische ontwikkeling van de kinderen.

Soms worden aspecten van leren leren en sociale vaardigheden geëvalueerd en wordt er over gerapporteerd in een houdingenrapport. Deze evaluaties en rapporteringen zijn nog niet vervolledigd vanuit het referentiekader dat de leergebiedoverschrijdende eindtermen biedt. Voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT zijn nog geen evaluaties en rapporteringen voorzien.

Het leerlingenwerk wordt niet door alle leraren even nauwgezet nagezien. Kinderen krijgen op die manier geen directe feedback over hun vorderingen of kansen om uit hun fouten te leren.

Evaluaties, observaties vormen afhankelijk van de klasleraar de basis voor gerichte remediëring bij bepaalde kleuters of leerlingen.

Om een vergelijking met referentiegroepen mogelijk te maken, vullen leraren de evaluatiepraktijk in beide afdelingen aan met genormeerde toetsen. Op schoolniveau zetten de resultaten meestal aan tot leerbegeleiding voor kinderen uit risicozones. Zelden zetten ze aan tot bijsturing van het onderwijsaanbod. Resultaten van externe evaluaties spelen nog maar een beperkte rol in de interne kwaliteitszorg. In die zin is de evaluatiepraktijk nog onvoldoende doeltreffend.

Er is voldoende overleg met de ouders over de evaluatiegegevens. Ook gesprekken op vraag zijn steeds mogelijk.

Op schoolniveau was de evaluatiepraktijk de voorbije jaren nog maar beperkt onderwerp van overleg. Weinig leraren hebben aandacht voor zelfreflectie op de eigen evaluatiepraktijk. Evaluaties hebben weinig invloed op de aanpassing van de onderwijspraktijk op klas- en schoolniveau. Op dat vlak is er in de school weinig ontwikkeling.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Een dynamische en gedreven directeur stuurt het schoolbeleid aan. De meeste teamleden getuigen over een leiderschap met sturing en begeleiding op organisatorisch en onderwijskundig vlak. De laatste jaren ging er veel tijd en energie naar bouw- en verbouwingswerken die de school een eigentijdse infrastructuur bezorgen.

Naast de directeur heeft elke vestigingsplaats een beleidsondersteuner. Die staan vooral in voor praktisch-organisatorische taken. Voor één van hen doorkruisen de taken als ICT-coördinator en beleidsondersteuner elkaar voortdurend. In die zin creëren zij bijkomende mogelijkheden om de directeur toe te laten volop op haar onderwijskundig leiderschap te focussen. Op onderwijskundig vlak spelen zij nog een te beperkte rol en is er nog geen sprake van een gedeeld leiderschap.

De directeur geeft richting en bewaakt de koers. Er is daarvoor de nodige gerichte druk, onder meer door klasbezoeken en functioneringsgesprekken die uitmonden in een persoonlijk actieplan. Ondanks deze opvolging blijven sommige leraren voor bepaalde leergebieden en aspecten van de schoolwerking hun eigen koers varen. Illustratief hiervoor zijn de gerichte initiatieven vanuit het schoolbeleid om het leergebied wereldoriëntatie te optimaliseren. Voor sommige leraren leiden ze tot verantwoordingsdocumenten die geen bijsturing inhouden van hun concrete onderwijspraktijk.

De leraren nemen ook verantwoordelijkheid op in werkgroepen die vooral deeltaken van het organisatorisch beleid opnemen. Er zijn weinig ondersteunende netwerken die een rol spelen in de ontwikkeling van het onderwijskundig beleid.

De meeste leraren kennen enkele kerngedachten uit het schooleigen pedagogisch project. Ook de schoolnaam getuigt van een gezamenlijke profilering. Toch zijn er nog heel wat aspecten van de onderwijskundige werking waar de gezamenlijke doelgerichtheid nog kan toenemen. Onder meer de uitbouw van bepaalde leergebieden en de evaluatiepraktijk zijn daarvan een voorbeeld. Ook een gezamenlijke prioriteitenplanning is nog geen verworvenheid. Illustratief hiervoor zijn de introductiemomenten bij onderwijsvernieuwingen die nog te weinig uitmonden in een gezamenlijk implementatietraject. De keuze van een methode is niet steeds gebaseerd op een grondige visieontwikkeling waardoor essentiële leerplandoelen en –inhouden onvoldoende aandacht krijgen.

Het schoolteam overlegt zowel informeel als formeel om informatie uit te wisselen en tot beslissingen te komen. Vooral de personeelsvergaderingen zijn het middel om tot participatieve besluitvorming te komen. Vaak komen onderwijskundige onderwerpen aan bod. Soms is er inbreng van externe ondersteuners. Sommige teamleden wenden deze vorm van professionalisering te weinig aan om hun concrete onderwijspraktijk bij te sturen. Positief zijn de schoolprojecten die diverse educaties aan bod laten komen en het samenhorigheidsgevoel bij de meeste teamleden versterken.

Het schoolbeleid stelt zich open voor externe evaluaties en bevestigingen. Toch zijn er op schoolniveau nog maar weinig initiatieven om op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken en te verbeteren. Sommige outputgegevens vormen nochtans knipperlichten om dit meer te doen.

De school werkte in het verleden een gelijke onderwijskansenbeleid uit op basis van een beginsituatieanalyse en een beleidsplan met vooropgestelde doelen en acties. Momenteel vertaalt dit gelijke onderwijskansenbeleid zich in de keuze om voldoende lestijden te reserveren voor de uitbouw van de zorgstructuur.

De school heeft nog geen globale visie op een talenbeleid. De initiatieven die ze neemt richten zich voornamelijk op de leergebieden Nederlands en Frans. De school voorziet taalinitiatie Frans vanaf de kleuterafdeling. De vernieuwde eindtermen taalbeschouwing en Frans worden nagestreefd met aangepaste onderwijsleerpakketten. In de kleuterafdeling zijn er nog geen formele afspraken die de begripsverwerving ondersteunen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het onderwijsaanbod voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in de kleuterafdeling.
- De thematische werking in de kleuterafdeling die gericht is op een brede en harmonische vorming.
- Het aanbod voor wiskunde conform de verwachtingen van de eindtermen en het leerplan in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De inspanningen die verschillende teamleden leveren voor een kwaliteitsvolle eerstelijnszorg.
- De interne en externe ondersteuning van kinderen met specifieke ontwikkelings- of leerproblemen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opvolging van de teamleden door de schoolleiding.
- De aandacht voor onderwijskundige onderwerpen tijdens overlegmomenten.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De algemene gerichtheid op de leerplannen als richtinggevende referentiekaders in de kleuterafdeling.
- Afspraken op schoolniveau om het evenwicht en de volledigheid van het aanbod te bewaken in de kleuterafdeling.
- De aandacht voor begripsverwerving in de kleuterafdeling.
- De aftoetsing van de leermiddelen voor wiskunde en wereldoriëntatie conform de minimale materiële vereisten uit de leerplannen in de lagere afdeling.
- De doelgerichte integratie van alle leergebiedoverschrijdende eindtermen in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het kindvolgsysteem in de kleuterafdeling kritisch bekijken en bijsturen.
- Planmatige en handelingsgerichte vormen van leerbegeleiding met inbreng van klas- en zorgondersteuners in de kleuter- en lagere afdeling.
- De verzekering van de continuïteit in de leerbegeleiding door coaching en ondersteuning vanuit het schoolbeleid.
- De visieontwikkeling en uitbouw van een brede evaluatiepraktijk voor alle leergebieden en voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen.
- Gezamenlijke professionaliseringsinitiatieven rond ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplannen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkeling en opvolging van schoolprioriteiten en implementatietrajecten.
- De uitbouw van ondersteunende netwerken voor onderwijskundige schoolaspecten.
- De verderzetting van het gelijke onderwijskansenbeleid en de verdere uitbouw van een talenbeleid gebaseerd op een visie en duidelijke doelstellingen.
- De systematische en kritische aanwending van outputdata met het oog op de interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling de eindtermen en leerplandoelen voor wereldoriëntatie volledig, evenwichtig en gradueel realiseren.

Wat betreft de regelgeving

- In het schoolreglement de verplichte bepalingen over de geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen opnemen (Decreet bao - art. 37).
- In het schoolreglement de afspraken in verband met huiswerk opnemen (Decreet bao - art. 37).
- In het schoolreglement de wijze waarop de leerlingenraad wordt samengesteld opnemen (Decreet bao - art. 37).
- In het schoolwerkplan de voorzieningen voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs opnemen (Decreet bao - art. 47).

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs**.

BEPERKT GUNSTIG

voor het **lager onderwijs**
omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
wereldoriëntatie

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 30-01-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

In het schoolreglement de verplichte bepalingen over de geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen opnemen (Decreet bao - art. 37).

In het schoolreglement de afspraken in verband met huiswerk opnemen (Decreet bao - art. 37).

In het schoolreglement de wijze waarop de leerlingenraad wordt samengesteld opnemen (Decreet bao - art. 37).

In het schoolwerkplan de voorzieningen voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs opnemen (Decreet bao - art. 47).

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 30-01-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Geert Alleman de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	